

Избор најбажнијих бести из часописа

Оружари

лист Синдикалне организације
"Застава-оружје"   новембар 2004. године
број 12

Министар за рад, запошљавање и социјалну политику
Слободан Палковић
после разговора са људима из околине

...ни да, ни не!

ЗБОГ МНОГИХ СПЕЦИФИЧНОСТИ У ФАБРИЦИ ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ, ТО НИЈЕ "БИЛО КОЈА" ФАБРИКА У КОЈОЈ МОЖЕМО ДА КОНСТАТУЈЕМО ВИШАК И "ДОВИЂЕЊА"

Суочени са актуелним проблемом вишка радника (недостатком посла) и у нагађањима шта нас очекује у наредном периоду, одговор смо потражили од најкомпетентнијег министра у нашој Републици, господина Слободана Лаловића - Министра за рад и социјална питања. Први одлазак у Београд на заказани разговор и интервју бива телефонски отказан баш у моменту нашег уласка у Престоницу. Овај интервју је реализован у другом заказаном и одржаном сусрету.

Оружари: Влада у овом тренутку нема социјални програм за решавање вишка запослених. Постоје ли индиције да ће такав програм бити ускоро усвојен и шта би он по Вама нудио?

Министар Лаловић: Прво, та твдња изречена у Вашем питању није тачна. Влада има социјални програм какав има и који тренутно примењује. Значи, затекли смо социјални програм који ћемо ми сигурно иновирати, са неким идејама у смислу побољшања. Оно што пре свега занима запослене у Србији је тај постојећи програм од 100 евра по години стажа. За наредну годину, у буџету, за реализацију социјалног програма предвиђено је 5 милијарди динара. Значи, издвојили смо тај новац за даљи наставак примене социјалног програма. Имамо већ једно тридесетак фирми које су ту присутне и које су у поступку разматрања, јер претходи одређени поступак да би се средства одобрила за социјални програм. Уствари, треба Министарство привреде и ми да се усагласимо. Оно што ће бити можда једна новина, која неће бити садржана у социјалном програму, али ће се примењивати у пракси, је то да ћемо се трудити да средства по основу социјалног програма пре свега добију она предузећа која имају шансу да се успешно приватизују. Значи, да социјални програм буде у функцији предузећа за успешну приватизацију. Оно што сам ја овде затекао је проблем у једном броју случајева где су средства одобрена од раније Владе за неко предузеће које проблем решава социјалним програмом, али се то исто предузеће две године касније поново јавља са вишком, не знам, толиким и толиким. Суштина ствари је у томе да су се те паре бациле у бунар јер није дошло до коначног решења у појединим предузећима. Политика ове Владе у следећој години је да се паре не бацију у бунар када су у питању социјални програми...

Поменули сте 100 евра по години стажа које и сада примењујете. Мислите ли да је то хумана цифра у овом времену, по курсу који, уствари не постоји?

Шта је то хумано, а шта није хумано? Право је питање је да ли се, и шта са тим може урадити, односно да ли Држава има више пара? Сасвим је могуће да се Држава

Министар Слободан Лаловић, разгледа наш синдикални часопис

другачије понаша у неким околностима и да каже ОК, морамо да идемо да радимо то, да спроводимо транзицију, ал нас тај део не занима, као што већину Држава на тај начин то није занимало, за разлику од ове Државе. Да се види да ли фирма може да живи или не може да живи, па ако не може да живи, то је банкрот, стечај и довиђења. Овде, то морам рећи, постоји једно очекивање настало деценијама пре од данашњих дана, у комунистичком систему, у систему у коме су људи живели, па се у главама људи, у свести људи створило убеђење да постоји Држава, један велики моћак који ће да брине о њима ако они буду послушни. Једино ја не треба да бринем о себи, сви треба да брину о мени, само не ја о себи. Ту постоји један психолошки проблем, ја то свуда кажем, и овде Вама кажем, да што пре људи у овој земљи буду то у својим главама променили биће боље њима. Иначе, можемо ми овако да се надигравамо не знам колико више времена.

Имајући у виду да фабрика Застава оружје има специфичан производ од стратешког значаја за Државу, као и то да је фабрика знатно оштећена у Нато бомбардовању постоји ли могућност да на основу ових чињеница имамо посебан статус при доношењу социјалног програма?

Што се тиче захтева из Застава оружја, они су такви да траже посебан третман. Водили смо разговоре, ту је на крају крајева питање једне политичке одлуке, Владине. После разговора са вашим људима ја не могу да вам кажем ни ДА, ни НЕ. Ја нисам Влада, ја сам само члан Владе, према томе видећемо шта се ту може урадити. Ту постоји тај простор који иначе не постоји, како да кажем, или ретко постоји...

наставак на страни 4 →

→ **(Наставак са 2. стр.)** Један простор за могуће повећање тог износа. То се пре свега односи на спровођење програма реформе војске где ће се формирати посебан фонд од продаје имовине која је непотребна, а иначе фонд не може да се користи за опрему за војску, што ја иначе мислим да није добро, али је можда добро због других ствари, јел тако... У сваком случају то јесте један извор тог социјалног програма, тако да се може догодити да буде та формулација док не би заиста у Влади имали јасан став. Да сада ја нешто кажем па да сутра не буде тако, није коректно. Ово што су људи данас изнели, то је озбиљно и велико потраживање од око 60 милиона. Све су то аргументи који су ло мени ваљани аргументи да дођете у посебан третман, али кажем без јасног става Владе не бих хтео нешто да обећам, па да не буде. Мораћемо кад је у питању Застава оружје да заузмемо посебан став, за разлику од другог дела наменске индустрије (у последње време ушао сам у ту материју јер ми раније није била позната). Због многих специфичности баш у фабрици Застава оружје, а то је очигледно из разговора који сам имао данас са вашим представницима, то није "било која" фабрика у којој можемо да констатујемо вишак и довиђења. Из свега данас изнетог види се да има добрих разлога да се о вашој фабрици темељно разматра и то не само у овом смислу о коме смо већ причали, већ и да дефинишемо колико то људи тамо треба да буде. Данас ме је ваш директор упознао и са појмом "резервисаних радника" као и са неким другим стварима које заиста захтевају посебан третман.

Шта је са проблемом "Заштитних радионица"? Споразумом са Владом из 2001. године уговорено је финансирање Заштитних радионица, али се до сада на том пољу ништа значајније није десило. Да ли имате неке планове?

У разговорима које смо водили, с једне стране, ваши представници Застава оружја говоре о томе да је то нека "виртуална радионица", да није стварна. Са друге стране, моји људи из министарства који су ту били и раније, кажу да су ту неке паре преносене, али да нема повратног извештаја за шта су употребљене у смислу наменског коришћења. У сваком случају нећу да прејудуцирам свој став док све то добро не изучим. Ту постоји неки спор, да ли треба или не треба те радионице да финансира Влада, шта пише у споразуму? Не могу сада ништа конкретно да кажем док то лично не будем сложио и проверио шта је ту тачно. У Србији има много Заштитних радионица. Ово би била једна од тих, с тим што се овде помиње већи број људи, негде око 430, самим тим треба и већа средства, а самим тим више посла. Ми рефундирамо 50%, а ви морате зарадити оних других 50%. Као што рече ваш колега то је за сада виртуално, што значи виси у ваздуху. Оно за шта сам ја увек био је: Или има, или нема, а не да се играмо! Или ће бити Заштитна радионица па имамо план, имамо паре, хоћемо, и то у сарадњи са вашим људима, али да обострано имамо поштен однос. Имам информацију па широм Србије у вези Заштитних радионица постоји изузетно велики број случајева немемског коришћења средстава. За све Заштитне радионице у Србији генерално се ради један Закон и то питање морамо системски решити, а не овако од случаја до случаја. Идеја је да остану два типа Заштитних радионица: оне које ће увек бити у државној својини због своје специфичности и посебне тежине степена инвалидитета запослених и оне које ће бити припремљене за приватизацију. Шта значе ове четири године виртуалног постојања, о чему се ту заправо ради!?

Каква је Ваша визија социјалне политике за 2005. годину ?

Моја визија социјалне политике је да социјална политика мора бити снажно присутна у Србији најмање следећих пет до шест година по мојој процени док не дођемо до "зелене гране". Изражава се обезбеђивањем потребних и довољних средстава, у суштини кроз прерасподелу онога што стварамо. Значи, да не штампамо паре, већ оно што створимо у току године то

и поделимо по принципу солидарности у том периоду. За сада још нема јасне политике и деловања једне владе у смислу потпуно јасне концепције. Моје мишљење је да треба да буде веома снажна социјална политика, политика са довољно средстава и то за оне који не могу да раде, у кризи су или су болесни. Зашто то наглашавам? Зато што на другој страни имамо способне и здраве људе који могу да раде. Њих морамо да подстакнемо да раде, а не да они живе као социјални случајеви. Приче о субвенцијама, о одржавању агоније, продужавању агоније, отежавају свима нама. Способни и здрави људи, наравно у почетку уз одређену подршку Државе, морају преузети одговорност за сопствени живот. На овим просторима су људи навикли тридесет, педесет година да је неко други одговоран за њихов живот. Значи, нико други није одговоран за твој живот ако си здрав и прав. Зашто то кажем?. Овде немамо праву социјалу. На једној страни имамо болесне људе, имамо кориснике дечијих додатака, кориснике других видова надокнаде који су у социјалној функцији. Ви немате ни за то, јер на другој страни су здрави и способни људи навикли да им неко стално даје. Ако су послушни политика ће да им плати па их нема на улицама, или ће мало да штрајкују, па ће да препреке пут, па ће добити паре... Говорим о свом личном ставу. Ја ћу бити против тога до краја. Бићу против таквог понашања било кога.

За 2005. годину у буџету смо обезбедили потребна и довољна средства за остваривање социјалне политике једне Државе, што уопште није лако у оваквом стању привреде. Извршена је прерасподела у корист социјалне политике. Оно што је веома важно у новом Закону о раду је елеменат увођења посебног фонда за раднике у случају када се отвори стечајни поступак, о чему ја нећу овде много да филозофирам јер ће биће изнет у јавности у Скупштини Србије. Наиме, када се отвори стечајни поступак, према Закону о стечају, радници имају права на исплату зараде из стечајне масе. Али многе фирме у Србији немају никакве стечајне масе. Џаба то право, голо право. Ова Влада, ова Држава, ако се усвоји овај Закон, ако бог да, омогућиће, наравно средствима из буџета, обезбеђење права радницима чије су фирме у стечају. У Србији ће бити и стечајева и рађања. Проблем је што ми имамо мало рађања. Сад се само суочавамо са стечајевима јер нема довољно живота у Србији. Тако ће радници суочени са стечајем фирме, ако нема стечајне масе, из тог фонда добити девет својих плата. Тако је предвиђено новим предлогом Закона. Европа предвиђа најмање три лична дохотка.

То је социјална политика коју ћу ја водити док сам у овој Влади. Солидарност - дати ономе коме стварно треба, а на другој страни, људи, морате да се покренете! Ко очекује да може да траје више од наредних 45 година?

Усвајање закона у Скупштини иде јако споро. Колико времена треба да се исти усвоји и који је по Вама рок да се отпочне са његовом применом?

Надам се да ће све то брзо ићи. Новац је већ обезбеђен за 2005. годину иако Закон још није усвојен.

Гледам овај ваш лист "Оружари". Жалосно је што су војну индустрију и овакву фабрику сахраниле такозване "патриоте" које су 1991. године биле на власти. Ми сада вадимо кестење из ватре. Причамо причу...

Желимо вам успех у раду и довољно времена. Закључак: У овим тешким и неизвесним временима "рок трајања" се не може прецизирати како власти тако ни предузећима попут нашег. Министри, било лоши, било добри, имају "клизни" мандат. А шта нама остаје? Да се уздамо у нашу снагу, аргументе који нам иду у прилог, наду и веру да овакву фабрику нико неће успети да сахрани (до нас самих). Дакле, морамо да нађемо начина да у својим главама много тога променимо и себе покренемо у правом смеру...

За редакцију Оружара

разговор водила: Рајка Јевтић

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ЖИВОТНЕ И РАДНЕ УСЛОВЕ

На захтев радника Комисија Одбора синдиката за животне и радне услове обишла је све целине и уочишила следеће стање:

Свуда недостају лична заштитна средства (све оно што је прописано Законом о заштити на раду). Велики број радника и не памти када је нешто добио од поменутих средстава, а када се то деси, обично су лошег квалитета.

Вентилациони системи су неисправни. Они су према плану свуда присутни али из разно-разних разлога већ дужи временски период нису у функцији или раде са 40 % капацитета. Алармантно је стање у РЈ 43, јер су ту радници изложени испарењима штетних материја као што су: цијаниди, олово, разне соли, киселине, боје, лакови, цинк итд. Верујемо да највећем лакму није тешко да закључи са каквим се ризицима срећу радници на таквим радним местима. Постоји проблем санитарних просторија у већини погона. WC - и нису у функцији, тушеви су неисправни, нема топле воде, недостају пасте за прање руку, сапун итд. Чудо је што до сада није дошло до неке заразе циририх размера.

Осветљеност радног места и радних места је тако лоша да већина радника ради у полумраку, што посебно прави проблем у другој и трећој смени и утиче на квалитет обављених радних задатака. **Проблем грејања** већ више година је присутан у

већини погона. Посебно је изражен у галванизацији, полирници, калионици, делу РЈ 31 и сечењу материјала. Већ више година уназад воде се преговори око превазилажења овог проблема, и на нашу жалост и још више жалост радника који раде у тим погонима, све се своди само на обећања. Временски услови су нам до сада ишли на руку, али предстојећи временски период ће донети температуре које ће услове рада учинити нехуманим, а баш те целине треба да изнесу ударни терет будућег посла.

Кровна конструкција у РЈ13 која од бомбардовања није санирана због чега долази до промаје (другим речима, дува на све стране) па је у хали скоро немогуће радити. Постоје и проблеми око систематских прегледа. Радници који на то имају право, жале се да су они нередовни, неадекватни и врше се доста површно. Одређеном броју радника систематски преглед је укинут, не зна се из којих разлога, јер су услови у којима сада раде неповољнији него онда када су имали ове прегледе.

Укинути гинеколошки

прегледи радница, који су раније вршени једном годишње. Потреба за што житнијом ревизијом свих радних места са посебним и отежаним условима рада као и извршење нових мерења, конкретно у РЈ 9104 радницима који одржавају галванизацију одредити степен загађености радне средине. Неопходна су и мерења у калионици и полирници (где су радници до пре неколико година имали отежане услове рада). Стање на тим радним местима је горе него раније. Сви наведени проблеми и њихово нерешавање имају за последицу оволики број инвалида и болесних радника у фабрици, што је алармантан податак и захтева житне мере на побољшању услова рада у циљу очувања живота и здравља наших радника. **Уз своје уважавање тешке финансијске ситуације у којој се фабрика налази смајрамо да је крајњи шренушах да се реагује и шако бар донекле заштити већ нарушено здравље радника. Смајрамо да човек треба да буде на њвом месту.**

Комисија одбора Синдиката за животне и радне услове
Председник комисије **Радосав Петровић**

ЛЕГЕНДЕ НАМЕНСКЕ : Томислав Ристић - Тома Комесар

РАД У ВОЈНОЈ ФАБРИЦИ ЈЕ МОЈА НАЈЛЕПША ЖИВОТНА УСПОМЕНА!

За Вас своју животну причу прича можда једини радник који је цео свој радни век, од првог дана па до дана када је пензионисан, провео радећи у некад званом ОУР-у 21, тачније, старој артиљеријској. Његово име је Томислав - Тома Ристић, познат по надимку "Комесар"..

Рана младост

Рођен сам 24. јуна 1944. год у селу Поточцу, Општина Параћин, као пето од седморо деце сиромашне породице која је плаћала кирију у селу у ком је живела.

Отац ме је довео 3. септембра у Крагујевац и сместио у породицу Милосавац и једноставно рекао: "Ово су ти сада отац и мајка. Ја једино што могу да учиним за тебе је да ти шаљем деџи додатак, а на теби је све остало"

Те очеве речи и данас су ми остале у души. Покушао сам ту скромност да пренесем и на своју децу али ми се чини да у томе нисам успео. Садашњи однос на релацији родитељи - деца много се променио.

Као сваки дечак од 15 година када дође у велики град, и ја сам био фасциниран градом и средином у коју сам дошао. Док сам био ученик становао сам у Старој радничкој колонији, која је била моје прво насеље у овом граду. Често сам мењао место становања, прво као самац, а и касније са породицом. Коначно сам се 1978 године настанио у стану који ми је дала фабрика, у коме се и сада налазим.

Школовање

У Крагујевцу сам уписао ВИШ и на праксу, као ученик, дошао у стару артиљеријску 3. септембра 1959. године, где сам после завршетка школовања остао да радим до одласка из фабрике, после тачно 42 године, такође 3. септембра, али 2001.

По завршетку школовања живот је био тежак јер сам опет кренуо из почетка, али тада нисам имао деџи додатак већ сам својим радом морао да обезбеђујем егзистенцију.

Први фабрички дани

Моји први фабрички дани били су уз мајстора Обрена који је несебично помагао свима нама и од нас покушавао да направи добре раднике и мајсторе. Сигуран сам да је у томе успео јер моја генерација је дала добре људе и мајсторе, мада сви нису наставили са мајсторским послом. Неки од њих су отишли на Војне академије, као што је мој добар друг Аћимовић Милосав, који

је сада пуковник у пензији и живи у Словенији и са којим се ја и данас виђам и састанем било у Србији или Словенији.

Надимак

За време школовања, у Титово време, када су биле радне акције, колективна дружења, ја сам био омладински активиста. У одређеним моментима морао сам да напуштам праксу због чега ми је мајстор Обрен дао надимак Комесар, јер сам по његовом мишљењу само комесарисао, па ми је тај надимак остао све до данас.

Завршетак школовања

Од 15. августа 1962 године закључно са 3. септембром 2001 године када сам напустио фабрику, све што сам остварио, остварио сам захваљујући раду у тој фабрици у којој сам се усавршио, како на радном месту, тако и у наставку даљег школовања. Успео сам да завршим 3 степен (школу за ВК раднике), а затим две године студирао на Машинском факултету који сам напустио због немогућности да уз рад наставим учење. Било ми је напорно јер су услови били много тежи. По мом убеђењу успешно сам извршавао све постављене задатке у фабрици у којој сам преко 25 година био раководилац.

Функције у фабрици

Као непосредан руководилац према својим радницима мислим да сам био коректан. Не сећам се да сам имао великих непријатности. Посао је сам по себи наметао и ружне и лепе тренутке. То сам покушавао да избалансирам. Лично сматрам, а и надам се да немам личних непријатеља јер анализирајући свој рад увек сам се трудио да никог не повредим. Поред рада био сам у органима самоуправљања. Био сам председник Извршног одбора фабрике и, у то време, ОУР-а. Једино нисам био активан у синдикату.

Пословна путовања

Колико сам успео у свом раду доказује чињеница да сам производе наше фабрике представљао, сервисирао и предавао на употребу уз обавезну обуку.

Томислав - Тома Ристић

Пропутовао сам многе градове у земљи и иностранству. Био сам у Кувајту, Тунису, Египту, Ираку, Либану, Италији, Грчкој, Уједињеним Емиратама, Бурми (Мјанмар) и Русији. Када све саберем више од 5 година био сам ван наше земље, одвојен од породице.

Са тих службених путовања посебан акценат стављам на догађај предаје наших производа у Кувајту, где су Енглези, који су одржавали наше оружје, покушавали да докажу да наши производи нису квалитетни. Ми смо свима доказали да они нису у праву, што је за мене био изузетан догађај. Због тога смо добили признање за успешност представљања наших производа од Министарства Кувајта. Успех нам је био још већи и дражи јер смо се успешно супроставили моћним енглезима.

Радећи послове последњих 20 година учествовао сам у освајању великог броја нових производа јер сам по функцији, као руководилац завршне контроле и завршних испитивања производа, био укључен.

Експанзија фабрике

После свих година рада могу да констатујем да је наша фабрика сигурно производила квалитетно наоружање.

Од 1968 па до 1990 када је била велика експанзија и процвет наше фабрике, тада смо се много дружили и много радили. Никада ништа није представљало напор, чак ни рад од 16 до 20 сати дневно. Често се са рада кретало на пут.

Поред рада нисмо заборављали да сваки тренутак проведемо у дружењу, да заборавимо на свађе које су проистичале из таквог рада, јер тада није било битно ко је радник а ко је руководилац. Сви смо максимално радили

Долазак кризе у фабрици

Ратно време од 91-ве на овамо оставило је трага на све нас, а посебно санкције. Са доласком санкција изгубили смо све оно што је било лепо у нашим дружењима, јер су нас у том периоду разне обавезе раздвајале, обилазили смо ратишта, пружали техничку помоћ. Посебно нас је дотукло бомбардовање 1999-те., али смо и тада радили пуним капацитетима али на дислоцираним местима. Распад земље је негативно и пресудно деловао на нашу фабрику. Тада је све кренуло низбрдо. Народ је бивао све сиромашнији, дружили смо се све мање.

Пријатељи у фабрици

Захваљујући свом послу, који је био динамичан, стекао сам многе пријатеље и сараднике које сам лично уважавао а и они мене. Међу њима су Гута, Груја, Жида, Филиповић, Шушић, Алексић, Рајко Пауновић, Сретеновић, а да не говорим о сарадњи са Ненковићем који је био директор продаје, као и о сарадњи са Димовским и Громовићем, а и са многим другима који, надам се, неће замерити што им име нисам поменуо. Неки које сам ценио нису сада међу живима као на пр. Ђоровић Милентије, мој први мајстор Обрен, Дуле Новаковић и др.

Рад у Црвеном Крсту

Као што рекох, потекао сам из сиромашне породице која је увек била задовољна оним што је имала, а имала је мало. Тако сам наставио да живим. Скромно, без великих амбиција да достигнем нешто што је имагинарно. Последњих 12 година бавио сам се и хуманим радом као оснивач Основне организације Црвеног крста која је по мом личном убеђењу најбоља основна организација у земљи јер је била уз раднике и своје чланове у најтежим тренуцима. То ми је била најдража активност поред радничке обавеза. Жао ми се што се руководство фабрике након мог одласка из фабрике никада није сетило мене као радника који је провео 42 године у фабрици. Сете ме се појединци то онда када треба наћи решење неког проблема везаног за фабрику. И тада сам се одазивао, мада ми је тешко и не могу такве ствари да схватим. Нисам само ја заборављем. Многе моје колеге су заборављене, њихово залагање, допринос на послу, заслуге на раду, све је заборављено. Нико ме не позива

ни на свечану годишњу скупштину поводом дана фабрике. Не позивају ни многе друге који су сигурно заслужни да тог дана буду ту у својој фабрици. Чини ми се и када бих био позван, да не бих дошао, тако се сада осећам....

Једино нисам заборављен од Основне организације Црвеног крста где сам увек позиван и од свег срца се одазивао позивима јер видим да се и даље баве оним идејама које су зачете од оснивања, на чему сам им искрено захвалан.

Са друге стране "капије"

Од момента када сам се нашао са друге стране "капије" схватио сам да је живот ван фабричког окружења заиста леп, само га треба доживети и прихватити. Мислим на слободу кретања и сусрете са многим људима које шетајући градом и пијући јутарњу кафицу у Балкану сусрећем. У разговорима са људима провлачи се мишљење да слобода кретања чини човека богатијим, јер шетати се и сусретати са људима у кругу фабрике и ван ње је као живети са оне стране живота који нисте познавали, а који је богат и занимљив. Сада се крећем у спортским круговима, где се сусрећем са великим бројем људи различитих структура и животног доба. Моја активност је у том сегменту већа него што је икад била. Време, чини ми се брже тече. Ја сам млад пензионер. О неким пензионерским данима питајте ме за неких десетак година.

Фабрику никада нисам и нећу заборавити. Радујем се сваком успеху и интересујем се за живот и рад фабрике преко својих пријатеља. Они који су ме заборавили су "појединци", а фабрика је нешто узвишено, фабрику не чине појединци. У животу и раду се све мења, нико није вечан. Овим путем поздрављам све раднике фабрике и желим да и они имају лепе тренутке у својој каријери, какве сам ја у своје време имао."

Уместо закључка

После ове Томине скромне животне приче носталгично се присетисмо лепих времена када смо од једне плате могли да се хранимо, одевамо, обувамо, одмарамо, лечимо и ко зна шта још урадимо ако уштедимо. Многи од нас знају како је некад било лепо. Остаје нам нада да ће икад бити боље, јер како наш народ каже: Коло среће се окреће. Нама остаје да "младом" пензионеру пожељимо да пензија буде редовна, да се који проценат повећава и да је бар још 30 година троши у здрављу и веселу, а после нек буде шта буде.

Активисти Основне организације Црвеног крста неуморно раде преко целе године. Организују акције давања крви, реализују поделе пакета угроженим члановима, обилазе болесне чланове и труде се да да буду непристрасни како би што квалитетније удовољили захтевима својих чланова. Често је то јако тешко. Прво, нисмо сви исти у захтевима. Нечји захтеви су нереални и нескромни. Чланарина је и даље 40 динара, па и сама цифра указује на то да прилив чланарине каква јесте, није довољан за испуњење свих захтева. Циљ рада ове организације је да помогне свима који имају проблема, али да се новцем од чланарине располаже домаћински, односно, да се онима који се обрате за помоћ, изађе у сусрет према могућностима и тежини појединачног случаја. Често нисмо свесни многих проблема са којима се сусрећу породице многих наших чланова и колега. Често

О свему по мало од ООЦК Застава оружје, Д.П.

немамо ни времена да их саслушамо јер и ми некуд журимо. А човек је као стакло. Плуца и када је хладно и када је сувише вруће. Човек данашњице је напет, нервозан, утучен, забринут, растрзан свакодневницом и бригом за преживљавањем. Треба га речима смирити, понекад само саслушати, разумети и посаветовати. У току године активисти наше организације сусрећу се са проблемима разне природе. Многе проблеме трајније природе не можемо да решимо. Можемо да саслушамо, упутимо и тренутно помогнемо. У овој години до сада смо помогли преко 700 чланова, даваоци су дали више од 600 јединица крви, обишли смо своје болесне колеге, евидентирали најтеже случајеве у Предузећу како бисмо им редовно помагали и многим дали савете како да остваре своја права како код нас у Предузећу, тако и шире. Жеља нам је да сви чланови схвате да су они хумани, не зато да

би сами добијали помоћ, већ да помоћ од чланарине добију они којима је најпотребнија. Члан треба да буде сретан и задовољан ако се никада није обратио за помоћ, а уједно да буде спокојан јер има коме да се обрати ако му помоћ икада затреба. "Будите реални, окрените се око себе, видећете да многи живе теже од вас самих" Ви ћете, вероватно на ово помислити: "Свакоме је своја мука највећа"! На то вам само могу рећи да од горег увек има нешто горе. Будите достојанствени, верујте највише себи, и молитве бога за здравље. Будите задовољни оним што имате. Верујте, понекад је велики терет имати много. Можда је најбоља златна средина, која, што рече један човек, нити смрди, нити мирише. Надајмо се да ћемо поново припадати златној средини, јер многи од нас ту одавно не припадају.

Рајка Јевтић